

Департамент освіти і науки
Сумської обласної державної адміністрації
Комунальний заклад Сумський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти

Факультет підвищення кваліфікації та перепідготовки

Кафедра психології

СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

ОК 17. АТЕСТАЦІЙНИЙ ЕКЗАМЕН

Галузь знань: 05 Соціальні та поведінкові науки

Спеціальність: 053 Психологія

Освітньо-професійна програма: «Практична психологія»

Рівень вищої освіти: другий (магістерський) рівень

Ступінь вищої освіти: магістр

Освітня кваліфікація: магістр психології; практичний психолог

Форма навчання: денна/заочна

Затверджено на засіданні
кафедри психології
Протокол № 21 від 14.06.2024 р.

Завідувач кафедри

Алла ВОЗНЮК

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

Статус освітнього компоненту	Обов'язкова компонента освітньої програми
Загальна кількість кредитів ECTS	1 кредит
Кількість годин	Загальний обсяг годин – 30 годин.
Вид підсумкового контролю	Екзамен
Мова викладання	Українська
Кафедра що забезпечує викладання	Кафедра психології
Розробники освітнього компоненту	Вознюк А. В., Василевська О. І., Гальцова С. В., Чеканська Л. М.
Інформація про консультації	Очна/ Он-лайн (за потреби)

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

Метою освітнього компоненту є перевірка рівня засвоєння професійних компетентностей (загальних та спеціальних) та практичних навичок (програмних результатів), які відображають здатність здобувачів вищої освіти реалізувати себе як психологів-практиків у різних напрямках професійної діяльності (психологічний підтримка, допомога та супровід, просвітницько-профілактична робота, психологічна діагностика, психологічне консультування, психокорекція, психологічна реабілітація, основи психотерапії, розробка і проведення психологічних тренінгів й корекційно-розвивальних програм).

Основні завдання освітнього компоненту:

1. Перевірка рівня засвоєння професійних компетентностей (загальних та спеціальних), які впливатимуть на якість виконання професійних обов'язків майбутніх психологів в різних галузях психологічної практики.

2. Перевірка рівня засвоєння практичних навичок (програмних результатів), які відображають здатність здобувачів вищої освіти реалізувати себе як психологів-практиків у різних напрямках професійної діяльності.

3. Визначення ступеню готовності здобувачів вищої освіти реалізовувати соціальні навички (soft skills) для налагодження конструктивної співпраці з оточуючими, об'єктивної самооцінки професійних досягнень й готовності до професійного самовдосконалення.

3. ПРОГРАМНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

Інтегральна компетентність – здатність вирішувати складні завдання і проблеми у процесі навчання та професійної діяльності у галузі психології, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій і характеризується комплексністю та невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК3. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК5. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

ЗК6. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК7. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК9. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

Спеціальні компетентності (СК):

СК1. Здатність здійснювати теоретичний, методологічний та емпіричний аналіз актуальних проблем психологічної науки та/або практики.

СК3. Здатність обирати і застосувати валідні та надійні методи наукового дослідження та/або доказові методики і техніки практичної діяльності.

СК6. Здатність ефективно взаємодіяти з колегами в моно- та мультидисциплінарних командах.

СК8. Здатність оцінювати межі власної фахової компетентності та підвищувати професійну кваліфікацію.

СК9. Здатність дотримуватися у фаховій діяльності норм професійної етики та керуватися загальнолюдськими цінностями.

СК11. Здатність застосовувати сучасні науково-обґрунтовані теорії, підходи, технології визначення психологічних умов розвитку/формування/попередження/подолання психологічних проблем різної категорії громадян відповідно до запиту, враховуючи вікові, психофізіологічні, особистісні особливості, психоемоційні стани.

Програмні результати навчання (ПР):

ПР1. Здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно важливих знань із різних джерел із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.

ПР4. Робити психологічний прогноз щодо розвитку особистості, груп, організацій.

ПР5. Розробляти програми психологічних інтервенцій (тренінг, психотерапія, консультування тощо), провадити їх в індивідуальній та груповій роботі, оцінювати якість.

ПР6. Розробляти просвітницькі матеріали та освітні програми, впроваджувати їх, отримувати зворотній зв'язок, оцінювати якість.

ПР8. Оцінювати ступінь складності завдань діяльності та приймати рішення про звернення за допомогою або підвищення кваліфікації.

ПР9. Вирішувати етичні дилеми з опорою на норми закону, етичні принципи та загальнолюдські цінності.

ПР12. Вміти застосовувати сучасні науково-обґрунтовані теорії, підходи, технології визначення психологічних умов розвитку/формування/попередження/подолання психологічних проблем різної категорії громадян відповідно до запиту, враховуючи вікові, психофізіологічні, особистісні особливості, психоемоційні стани.

4. СТРУКТУРА АТЕСТАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ

Програма атестаційного екзамєну сформована з урахуванням змісту обов'язкових освітніх компонентів: «Загальна психологія», «Вікова психологія», «Соціальна психологія», «Психодіагностика», «Психологічне консультування», «Психокорекція», «Інноваційні технології в психології».

Атестаційний екзамєн містить 25 білетів. Кожен білет містить 2 блоки завдань.

Перший блок містить 30 тестових завдань спрямованих на перевірку теоретичних компетентностей з обов'язкових освітніх компонентів таких, як «Загальна психологія», «Вікова психологія», «Соціальна психологія», «Психодіагностика», «Психологічне консультування», «Психокорекція» (по 5 тестових завдань з кожного компоненту).

Другий блок завдань спрямований на перевірку практичних вмінь здійснювати професійну діяльність, враховуючи технологічний підхід, який складається з трьох взаємопов'язаних компонентів. Так, інформаційно-смысловий компонент відображає вміння здобувачів вищої освіти систематизувати теоретичні знання з означеної проблеми дослідження, діагностичний компонент – підбирати систему діагностичних методик, які б визначили рівень досліджуваної проблеми та чинники, які впливають на неї; корекційно-розвивальний компонент – розробляти психологічні рекомендації щодо розвитку/попередження/подолання означеної проблеми.

Тривалість атестаційного екзамену – 80 хвилин.

5. АНОТАЦІЇ ТА ЗМІСТ ОСВІТНІХ КОМПОНЕНТІВ, ЩО ВХОДЯТЬ ДО ПРОГРАМИ АТЕСТАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ

Освітній компонент «*Загальна психологія*». Завдання означеного освітнього компоненту призначені для перевірки засвоєння здобувачами вищої освіти знань з загальної психології, як науки, що вивчає психіку та психічні явища для успішного вивчення подальших теоретичних, практичних і прикладних навчальних курсів психолого-педагогічного циклу. Перелік питань за освітнім компонентом, які виносяться на контрольний захід.

1. Психологія як наука. Предмет психології
2. Основні історичні етапи розвитку психології.
3. Основні методи наукового дослідження.
4. Розвиток психіки у філогенезі.
5. Поняття про відчуття
6. Класифікація та види відчуттів.
7. Основні властивості та закономірності відчуттів.
8. Поняття про сприймання.
9. Класифікація та види сприймання.
10. Поняття про пам'ять. Природа пам'яті.
11. Класифікація і види пам'яті.
12. Процеси і закономірності пам'яті.
13. Поняття про мислення. Мисленнєві дії та операції.
14. Класифікація та види мислення.
15. Поняття про увагу. Функції уваги.
16. Види уваги. Властивості уваги.
17. Поняття про уяву як вищий пізнавальний процес.
18. Види уяви. Процеси уяви.
19. Поняття про емоції. Функції емоцій і почуттів.
20. Види емоцій та почуттів.
21. Поняття про волю. Воля як вища психічна функція.
22. Поняття про діяльність як прояв фізичної і психічної активності.
23. Основні види людської діяльності.

24. Поняття про особистість. Спрямованість особистості.
25. Поняття про спілкування. Функції спілкування.
26. Поняття про темперамент. Фізіологічна основа темпераменту.
27. Психологічна характеристика типів темпераменту.
28. Поняття про характер. Типи акцентуацій характеру.
29. Поняття про здібності. Види здібностей.
30. Здібності. Обдарованість. Талант.

Освітній компонент «*Вікова психологія*». Завдання означеного освітнього компоненту призначені для перевірки засвоєння здобувачами вищої освіти знань з вивчення загальних закономірностей, особливостей виникнення і розвитку психічних процесів і психічних властивостей у дітей, підлітків, юнаків, дорослих і зумовлену віком динаміку співвідношень між ними; причини та закономірності переходу від одного вікового періоду до наступного; становлення різних видів діяльності; формування психічних якостей і властивостей особистості. Перелік питань за освітнім компонентом, які виносяться на контрольний захід.

1. Предмет і завдання вікової психології.
2. Проблема періодизації в роботах Л.С. Виготського: поняття "віку", "соціальної ситуації розвитку", стабільні й критичні періоди.
3. Загальна характеристика криз розвитку. Значення криз у психічному розвитку людини.
4. Проблема навчання й розвитку в роботах Л.С. Виготського. Поняття "зони найближчого розвитку". Проблема сензитивних періодів.
5. Проблема періодизації в роботах Д.Б. Ельконіна.
6. Поняття умов, джерел і рушійних сил психічного розвитку.
7. Залежність психічного розвитку від змісту й структури діяльності дитини. Поняття провідної діяльності. (А.Н. Леонтьєв, Д.Б.Ельконін).
8. Критерії періодизації вікового розвитку.
9. Періодизація розвитку особистості за З.Фрейдом.
- 10.Періодизація розвитку особистості за Ж.Піаже.
- 11.Епігенетична теорія Е.Еріксона.
- 12.Криза новонародження.
- 13.Період немовляти (до 1 року).
- 14.Характеристика кризи 1-го року.
- 15.Раннє дитинство (від 1 до 3-х років).
- 16.Характеристика кризи 3-х років.
17. Дошкільне дитинство (від 3х до 6(7) років).
- 18.Психологічна особливість гри.
19. Проблема психологічної готовності до шкільного навчання.
20. Молодший шкільний вік (від 7 до 11-12 років).
21. Характеристика кризи 7 років.
22. Підлітковий вік (11-12 -14- 15 років).
- 23.Характеристика підліткової кризи.
- 24.Старший шкільний вік: рання юність (16, 17 років).
- 25.Юність (від 17 до 20 – 23 років).
- 26.Кризи дорослішання.
- 27.Рання дорослість (20 – 40 років).
- 28.Кризи віку дорослості.

29. Зрілість (40- 60 років).

30. Пізня зрілість (після 60 р).

Освітній компонент «Соціальна психологія». Завдання означеного освітнього компоненту призначені для перевірки засвоєння здобувачами вищої освіти знань з визначення соціально-психологічних аспектів особистості, враховуючи її входження в різні соціальні групи, через специфіку міжгрупової взаємодії та спілкування. Перелік питань за освітнім компонентом, які виносяться на контрольний захід.

1. Визначення, предмет і завдання соціальної психології.
2. Функції соціальної психології.
3. Методи емпіричного соціально-психологічного дослідження.
4. Поняття «людина», «індивід», «суб'єкт», «особистість», «індивідуальність». Співвідношення обсягу та змісту даних понять.
5. Особливості взаємозв'язку особистості і суспільства.
6. Статусно-рольові характеристики особистості.
7. Визначення поняття «соціалізація». Характеристика основних категорій соціалізації.
8. Асоціальні прояви особистості.
9. Визначення та основні ознаки соціальної групи.
10. Класифікація груп за ознаками.
11. Визначення та класифікація великих соціальних груп за загальними ознаками.
12. Психологічна характеристика етнічних груп.
13. Психологічні особливості великих стихійних груп.
14. Суспільні та масові настрої.
15. Визначення та сутнісні ознаки малої соціальної групи.
16. Класифікація малих соціальних груп за різними критеріями.
17. Поняття, процеси та механізми групової динаміки.
18. Нормативний вплив у малій соціальній групі.
19. Психологічний аналіз групової згуртованості у малій соціальній групі.
20. Особливості позитивного соціально-психологічного клімату.
21. Визначення, зміст, мета, соціально-психологічна специфіка спілкування.
22. Визначення поняття «комунікація» та його специфіка.
23. Психологічні особливості вербальної комунікації.
24. Психологічний аналіз невербальної комунікації.
25. Визначення, структура, види соціальної взаємодії.
26. Механізми та компоненти соціальної взаємодії.
27. Визначення соціальної перцепції та її характеристики.
28. Механізми процесу міжособистісної перцепції.
29. Сутність та види комунікативних бар'єрів.
30. Захисні механізми, як стратегії реагування на конфлікт.

Освітній компонент «Психодіагностика». Завдання означеного освітнього компоненту призначені для перевірки засвоєння здобувачами вищої освіти знань, понять, методів психодіагностики, розвиток у них вмінь проводити психодіагностику та психокорекцію в межах професійних вимог. Перелік питань за освітнім компонентом, які виносяться на контрольний захід.

1. Особливості психодіагностики як теоретичної дисципліни та її зв'язок з різними галузями психології.

2. Психодіагностика як практична діяльність та її використання в різних галузях соціальної практики.

3. Основні типи звернення за допомогою до психодіагноста.

4. Характеристика основних підходів в психодіагностиці та їх відмінність.

5. Поняття про психодіагностичний метод, його характеристика.

6. Характеристика основних методів дослідження та діагностики. Тестування як метод діагностики.

7. Визначення поняття психологічного тесту. Основні етапи стандартизації психологічного тесту.

8. Види норм, та їх визначення для тесту. Поняття вибірки стандартизації.

9. Категорія вікової та психічної норми розвитку особистості.

10. Вибір методу дослідження. Вибір батарей методик та вимоги до цього вибору.

11. Стандартизовані методи психодіагностики. Тести інтелекту та проблеми тестування інтелекту.

12. Поняття про здібності та їх тестування. Тести досягнень та їх функції.

13. Тести особистості та концептуальні положення про особистість.

14. Теоретичні джерела, переваги та недоліки проєктивних методів діагностики.

15. Особливості та класифікація проєктивних методів.

16. Традиційні концепції темпераменту та характеристика методик дослідження темпераменту.

17. Особливості діагностики пізнавальних процесів.

18. Діагностика життєвого та професійного самовизначення.

19. Різноманітні підходи при вивченні характеру та методики його дослідження.

20. Діагностичний мінімум як основна діагностична схема в діяльності шкільного практичного психолога.

21. Загальна характеристика складових системи діагностичного мінімуму: прийом до школи, адаптація у шкільному середовищі, адаптація школярів у середній ланці, період підліткової кризи, обстеження старшокласників.

22. Основні вимоги до психологічного висновку. Практичні рекомендації, складання програм корекції та розвитку особистості.

23. Аналіз методів визначення готовності дитини до школи та характеристика діагностичної програми щодо визначення психологічної готовності.

24. Методика проведення психологічної експертизи адаптації п'ятикласників.

25. Діагностика підлітків. Діагностика важковиховуваних підлітків.

26. Діагностичне обстеження старшокласників.

27. Визначення поняття психодіагностичної технології. Загальна характеристика етапів, які включені в психодіагностичну технологію.

28. Етап вивчення практичного запиту від педагогів, батьків, школярів: виявлення та формулювання психологічної проблеми.

29. Психологічний діагноз, його характеристики.

30. Психологічний прогноз як професійно обґрунтований шлях та характер подальшого розвитку особистості.

Освітній компонент *«Психологічне консультування»*. Завдання означеного освітнього компоненту призначені для перевірки засвоєння здобувачами вищої освіти теоретичних знань та практичних навичок з основ психологічного консультування, формування цілісного бачення психологічного консультування не тільки як специфічного процесу практичної допомоги людині в конкретній ситуації, методів та прийомів терапевтичного впливу на клієнта, але й сприяння особистісно-професійному становленню майбутнього консультанта. Перелік питань за освітнім компонентом, які виносяться на контрольний захід.

1. Визначення психологічного консультування як напрямку діяльності практичного психолога, його специфічні риси.

2. Психологічне консультування, психотерапія та психокорекція їх взаємозв'язок та специфічність.

3. Основні принципи психологічного консультування, їх характеристика.

4. Організація консультативної бесіди: структурування простору та часу бесіди.

5. Вимоги до особистості консультанта. Модель ефективного консультанта.

6. Навички підтримання консультативного контакту.

7. Процес психологічного консультування, основні етапи бесіди та структурування часу.

8. Організація консультативної бесіди: структурування простору та часу бесіди.

9. Гіпотези у психологічному консультуванні.

10. Друга фаза розпитування клієнта, її основні характеристики.

11. Базові принципи організації діалогу з клієнтом.

12. Психокорекційний вплив в процесі консультування, та його основні засоби.

13. Завершення бесіди, характеристика цього етапу консультування.

14. Загальні рекомендації консультанту до проведення діалогу, вміння ставити запитання.

15. Техніки інтерпретації емоційних переживань: їх акцентування, використання парадоксальних питань, використання інтерпретації, перефразування.

16. Особливості консультування з проблем спілкування, аналіз причин таких труднощів.

17. Установи, які ускладнюють процес спілкування.

18. Етапи в схемі характеристики проблемної ситуації (за П. Горностаєм, С. Васьківською).

19. Особливості консультування батьків з проблем та складнощів в житті дитини.

20. Психодинамічний напрямок. Структура особистості та механізми захисту за З. Фрейдом.

21. Техніки класичного психоаналізу.

22. Основні лінії та механізми психологічного впливу в індивідуальній

психології А. Адлера.

23. Аналітична психологія К. Юнга. Механізми психологічного впливу.
24. Механізми та результати психологічного впливу в теорії К. Роджерса.
25. Механізми психологічного впливу в гештальттерапії.
26. Етапи та техніки терапевтичного процесу в гештальттерапії.
27. Когнітивний напрямок в психологічному консультуванні.
28. Екзистенціальний напрямок в психологічному консультуванні.
29. Позитивний напрямок в психологічному консультуванні. Основні поняття.
30. Трансактний аналіз Е. Берна, його особливості, основні поняття.

Освітній компонент *«Психокорекція»*. Завдання означеного освітнього компоненту призначені для перевірки засвоєння здобувачами вищої освіти поглиблених знань про сутність та технологію психокорекції, ознайомлення із її сучасними напрямками, а також формуванню у них навичок практичної роботи, поглибленому розумінню форм і методів психокорекційної допомоги. Перелік питань за освітнім компонентом, які виносяться на контрольний захід.

1. Психокорекція як сфера діяльності практичного психолога.
2. Особливості психокорекції.
3. Мета і завдання психокорекції.
4. Принципи психокорекції.
5. Особливості психокорекційної ситуації.
6. Форми і види психокорекції.
7. Умови надання переваги індивідуальній чи груповій формі психокорекційної роботи.
8. Особливості діагностичного етапу психокорекційної роботи.
9. Особливості установчого етапу психокорекційної роботи.
10. Особливості корекційного етапу психокорекційної роботи.
11. Чинники, що визначають ефективність психокорекції.
12. Методи психологічного дослідження щодо розв'язання завдань психокорекції.
13. Причини виникнення психологічних проблем і шляхи їх розв'язання в розумінні психоаналізу (вказати специфіку методів дитячого психоаналізу).
14. Причини виникнення психологічних проблем і шляхи їх розв'язання в розумінні індивідуальної психології Адлера.
15. Причини виникнення психологічних проблем і шляхи їх розв'язання в розумінні гештальтпсихології Перлза.
16. Причини виникнення психологічних проблем і шляхи їх розв'язання в розумінні біхевіоризму.
17. Причини виникнення психологічних проблем і шляхи їх розв'язання в розумінні когнітивного напрямку.
18. Причини виникнення психологічних проблем і шляхи їх розв'язання в розумінні клієнт-центрованого підходу К.Роджерса.
19. Провідні джерела психічної травматизації дітей.
20. Схема розвитку неврозу.
21. Роль і місце психолога у попередженні неврозу.
22. Характеристика проявів невропатії.

23. Характеристика проявів психопатії.
24. Завдання та методи тілесної терапії.
25. Завдання та методи трансактного аналізу.
26. Використання різних методів корекції з метою розв'язання внутрішнього конфлікту, поглиблення розуміння себе та інших людей.
27. Використання різних методів корекції для самоналаштування та саморегуляції психоемоційних станів і поведінки.
28. Використання різних методів впливу з метою корекції самооцінки, підвищення почуття самоповаги, впевненості в собі.
29. Використання різних методів корекції з метою виправлення емоційних вад особистості, окремих рис характеру та поведінки.
30. Завдання, зміст і особливості організації корекції пізнавальної діяльності з особами різного віку.

6. ЗМІСТ ТА СТРУКТУРА ПРАКТИЧНОГО ЗАВДАННЯ

Інструкція до виконання практичного завдання:

1. Визначити зміст та особливості проблеми дослідження, чинники які впливають на неї.
2. Підібрати систему діагностичних методик, які б визначили рівень досліджуваної проблеми та чинники, які впливають на неї (*не менше чотирьох*).
3. Розробити психологічні рекомендації щодо розвитку/попередження/подолання означеної проблеми (*не менше шести*).

Орієнтовні тематики:

1. Розвиток пам'яті у підлітків.
2. Розвиток увага у підлітків.
3. Розвиток мислення у підлітків.
4. Розвиток уяви у підлітків.
5. Розвиток емоційно-вольової сфери у підлітків.
6. Розвиток творчого потенціалу у підлітків.
7. Попередження та подолання тривожності у підлітків.
8. Попередження та подолання страхів у підлітків.
9. Попередження та подолання агресивної поведінки у підлітків.
10. Попередження та подолання суїцидальної поведінки у підлітків.
11. Розвиток стресостійкості у дорослому віці.
12. Розвиток емоційного інтелекту у дорослому віці.
13. Розвиток емпатії у дорослому віці.
14. Розвиток позитивного соціально-психологічного клімату в трудовому колективі.
15. Вирішення конфліктних ситуацій в трудовому колективі.
16. Розвиток навчальної мотивації у підлітків.
17. Попередження та подолання емоційного вигорання у працівників.
18. Розвиток лідерських здібностей керівника організації.
19. Попередження та подолання професійних стресів у працівників.
20. Попередження та подолання перфекціонізму у працівників.
21. Попередження та подолання прокрастинації у працівників.
22. Розвиток організаційної культури в трудовому колективі.
23. Попередження та подолання комунікативних бар'єрів в трудовому

колективі.

24. Розвиток психічного здоров'я у дорослому віці.

25. Розвиток оптимальних копінг-стратегій у стресових ситуаціях у дорослому віці.

7. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ

Загальна максимальна кількість балів – 100. Максимальна сума балів за тестові завдання становить 60 балів (по 2 бали за кожне з 30 тестових завдань). Виконання практичного завдання оцінюється у 40 балів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види завдань	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
91 – 100	A	відмінно
81-90	B	добре
71-80	C	
61-70	D	задовільно
51-60	E	
31-50	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-30	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

8. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Ануфрієва Н. М., Зелінська Т. М., Туриніна О. Л. Соціальна психологія: навч. метод. комплекс Київ: МАУП, 2006. 200 с. URL: https://maup.com.ua/assets/files/lib/book/soc_psihol.pdf

2. Баклицька О. П., Баклицький І. О., Сірко Р. І., Слободяник В. І. Психодіагностика. Психологічний практикум : навчальний посібник. Львів : Сполом, 2015. 464 с. URL: <https://repository.ldufk.edu.ua/handle/34606048/17579>

3. Білоус О. В. Вікова психологія: Навчальний посібник. Чернігів: Чернігівський національний педагогічний університет імені Т. Г. Шевченка, 2015. 108 с.

4. Близнюкова О. М., Міненко О. О. Консультування підлітків: практичні моделі взаємодії. *Наукові записки. Сер. Психологія*. Вип. 1. С. 7–13. DOI: <https://doi.org/10.32782/cusu-psy-2023-1-1>

5. Буняк Н. А. Загальна психологія: лекції. Тернопіль: вид-во ТНТУ ім. І. Пулюя, 2017. 300 с. URL: <https://www.google.com/search?q>

6. Варій М. Й. Загальна психологія: підр. [для студ. вищ. навч. закл.] [3-те вид.]. К.: Центр учбової літератури, 2009. 1007 с. URL: <https://www.google.com/search?q>

7. Вознюк А. В. Технологія розвитку особистісно-професійної компетентності педагогічних працівників. *Психологія професійної компетентності педагогічних працівників*. Колективна монографія / за заг. ред. А. В. Вознюк. Суми: НВВ КЗ СОППО, 2023.

8. Вознюк А. В. Особливості прояву перфекціонізму у педагогічних працівників. *Організаційна психологія. Економічна психологія: науковий журнал / за наук. ред. С.Д. Максименка та Л.М. Карамушки*. Київ. 2022. № 1 (25). С. 42–49.

9. Вознюк А. В. Особливості прояву копінг-стратегій у керівників закладів освіти залежно від рівня професійного стресу. *Організаційна психологія. Економічна психологія: науковий журнал* / за наук. ред. С.Д. Максименка та Л.М. Карамушки. Київ. 2021. № 2–3 (23). С. 18–23.

10. Галян І. М. Психодіагностика: Навчальний посібник для студентів вузів. К.: Академвидав, 2009. 464 с. URL: https://library.udpu.edu.ua/library_files/423583.pdf

11. Долинська Л.В., Мельничук О.Б., Ісаєвич С.І. Основи психодіагностики. К.: НПУ ім. М.П. Драгоманова, 2002.

12. Дуткевич Т. Загальна психологія: теоретичний курс. Київ: Центр учбової літератури, 2021. 388 с. URL: <https://files.znu.edu.ua/files/TSUL/0041000.pdf>

13. Загальна психологія / За загальною редакцією академіка С. Д. Максименка: підручник. 2-ге вид., переробл. і доп. Вінниця: Нова Книга, 2004. 704 с. URL: <https://www.google.com/search?q>

14. Консультативна психологія: підручник / І. С. Булах, В. У. Кузьменко, Е. О. Помиткін та ін. Вінниця : ТОВ «Нілан-ЛТД», 2014. 482 с. URL: <https://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/34686/Bihun%20N.%20I.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

15. Корольчук М.С., Осьодло В.І. Психодіагностика: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. К.: «Ника-Центр» 2009. 399 с.

16. Кузікова С.Б. Теорія і практика вікової психокорекції: Навч. посібник. Суми: ВТД «Університетська книга», 2006. 383 с.

17. Мельничук І. Я., Близнюкова О. М. Психокорекція. Навчально-методичний посібник для самостійної роботи та практичних занять студентів з навчальної дисципліни «Основи психокорекції». Кіровоград, 2018. 140 с.

18. Москаленко В. В. Соціальна психологія: підручник. Видання 2-ге, виправл. та допов. Київ : Центр учбової літератури, 2008. 688 с. URL: https://www.kspu.edu/FileDownload.ashx/sotcialna_psihologija-Moskalenko.pdf?id=eeaca583-dece-4a52-a543-d6527cb34b6e

19. Москалець В. П. Загальна психологія: підручник. Київ: Ліра К, 2020. 564 с. URL: <https://lira-k.com.ua/preview/12628.pdf>

20. Основи соціальної психології: підручник для закладів вищої освіти; за ред. М. М. Слюсаревського. Київ: Талком, 2018. 580 с.

21. Павелків Р. В. Вікова психологія: підручник. Вид. 2-е, стер. К.: Кондор, 2015. 69 с. URL: http://library.kpi.kharkov.ua/files/new_postupleniya/vikova.pdf

22. Партико Т. Б. Загальна психологія: підруч. для студ. вищ. навч. закл. К.: Видавничий Дім «Ін Юре», 2008. 416 с. URL: <https://pedcollege.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/03/partiko-zag-psih.pdf>

23. Сергєєнкова О. П., Столярчук О. А., Коханова О. П., Пасека О. В. Вікова психологія. Навч. посіб. К.: Центр учбової літератури, 2012. 376 с. URL: <https://ksp.pnu.edu.ua/wpontent/uploads/sites/68/2021/05/%D0%92%D1%96%D0%BA%D0%BE%D0%B2%D0%B0%D0%BF%D1%81%D0%B8%D1%85%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%8F-3.pdf>

24. Скрипченко О. В., Долинська Л. В., Огороднійчук З. та ін. Загальна психологія: навчальний посібник. Київ: Либідь, 2005. 464 с. URL: <http://www.twirpx.com/file/200154/>

25. Соціальна психологія: навч. посіб. для здобувачів ступеня бакалавра / Н. Ю. Волянчук та ін. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. 254 с. URL: <https://ela.kpi.ua/server/api/core/bitstreams/14a82805-7b31-4866-8059-fc640a894488/content>

26. Столяренко О. Б. Психологія особистості: навчальний посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2021. 280 с. URL: <https://filos.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/03/Psykholohia-osobystosti.-Stoliarenko-O.-B..pdf>

27. Технології роботи організаційних психологів. Навчальний посібник / За наук. ред. Л.М. Карамушки. К.: Фірма «ІНКОС», 2005. 366 с.

28. Токарева Н. М., Шамне А. В. Основи вікової психології: навчально-методичний посібник. Кривий Ріг, 2013. 283 с. URL: <https://elibrary.kdpu.edu.ua/bitstream/0564/1757/1/%D0%92%D0%BE%D0%B7%D1%80%D0%B0%D1%81%D1%82%D0%BD%D0%B0%D1%8F%D0%BF%D1%81%D0%B8%D1%85%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D0%B8%D1%8F.pdf>

29. Хомич Г. О., Ткач Р. М. Основи психологічного консультування : навч. посіб. Київ. : МАУП, 2004. 152 с. URL: https://lkeip.at.ua/ld/1/146_up_31.pdf

30. Цимбалюк І. М. Психологічне консультування та корекція. Модульно-рейтинговий курс : навч. посіб. Київ : ВД «Професіонал», 2005. 656 с. URL: https://shron1.chtyvo.org.ua/Tymbaliuk_Ivan/Psykholohichne_konsultuvannia_ta_korektsiia_Modulno-reitynhovyi_kurs.pdf